

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«Дипломатичний протокол та етикет країн світу»

підготовки

бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Дипломатичний протокол та етикет країн світу» підготовки бакалавра.

Розробник: к.г.н., доцент кафедри міжнародних відносин
Романюк Наталія Іванівна

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Балак І. О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
протокол № 7 від 30 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

доц. Вознюк Є. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна очна форма навчання	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» СЗ «Міжнародні відносини» «Міжнародні відносини» Освітній рівень - бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 3-й
		Семестр 6-ий
ІНДЗ: €		Лекції 10 год.
		Семінарські 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППП **Романюк Наталія Іванівна**

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

Контактна інформація Romaniuk.natalia@vnu.edu.ua 0508189454

Дні занять : заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Дипломатичний протокол та етикет країн світу» розроблено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня.

ОК має практико-орієнтований та міждисциплінарний характер і спрямований на формування у здобувачів системних знань про дипломатичний протокол, офіційний та діловий етикет, церемоніал і традиції міждержавного спілкування.

Зміст курсу охоплює національні моделі протоколу та етикету країн Європи, Америки, Азії, Африки та Близького Сходу. Особлива увага приділяється культурним відмінностям, міжкультурній комунікації та практичним кейсам сучасної дипломатичної практики.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти знань і практичних навичок застосування норм дипломатичного протоколу та етикету в професійній діяльності у сфері дипломатії, міжнародного співробітництва, державної служби та міжнародного бізнесу.

Завдання курсу: проаналізувати особливості протокольної практики різних країн і регіонів світу; сформувати навички міжкультурної комунікації в міжнародному середовищі; навчити застосовувати протокольні норми на практиці через аналіз кейсів і моделювання ситуацій.

3. *Soft skills.*

У результаті вивчення освітнього компонента «Дипломатичний протокол та етикет країн світу» у здобувачів вищої освіти формуються такі ключові soft skills:

- комунікативні навички – уміння вести офіційне та міжкультурне спілкування, дотримуючись норм протоколу й етикету;
- критичне мислення – здатність аналізувати культурні відмінності та протокольні ситуації;
- міжкультурна компетентність – толерантність, культурна чутливість, адаптивність у міжнародному середовищі;
- командна робота та лідерство – ефективна взаємодія в групі під час виконання практичних завдань;
- емоційний інтелект – здатність розуміти поведінку партнерів і коректно реагувати в дипломатичних ситуаціях;
- прийняття рішень – вибір оптимальної моделі поведінки в складних протокольних обставинах.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Регіональні моделі дипломатичного протоколу та етикету						
Дипломатичний протокол та національні традиції етикету країн Європи	8	2	-	4	2	-

Протокол і етикет у країнах Північної та Латинської Америки	6	2	-	4	-	-
Азійський дипломатичний протокол та етикет	8	2	-	4	2	-
Дипломатичний протокол та міжкультурний етикет країн Бл. Сходу	6	2	-	4	-	-
Африка: прикладні аспекти дипломатичного протоколу та етикету	8	2	-	4	2	-
Разом за змістовим модулем 1.	36	10	0	20	6	0
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти міжкультурної дипломатичної комунікації, протоколу та етикету						
Протокольні ризики у комунікації з європейськими дипломатами	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Стиль дипломатичних переговорів у країнах Північної Європи	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Зовнішній вигляд як елемент дипломатичного етикету в країнах Латинської Америки	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Особливості переговорного стилю та ділового етикету у США	11	-	2	9	--	ДС, РМГ, К 5
Азійські моделі переговорів	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Протокольні табу та етикетні обмеження у мусульманських країнах	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Етикет дарування, прийомів та гостинності в країнах Східної Азії:	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Комунікаційні табу та символічні жести у країнах Близького Сходу	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Протокольні особливості зовнішнього вигляду та поведінки в африканських країнах	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Міжкультурні помилки у дипломатичній практиці: регіональні кейси та наслідки порушення протоколу й етикету	11	-	2	9	-	ДС, РМГ, К 5
Разом за змістовим модулем 2	106	0	20	90	6	50

ІНДЗ						15
Тест						35
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять, підготовка до підсумкового тесту і написання ІНДЗ.

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
Опрацювання теоретичного матеріалу	40
Аналітичні завдання	20
Практичні завдання	10
Творчі завдання	20
Підготовка ІНДЗ	20
Загальна кількість годин	110

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика викладача щодо здобувачів освіти ґрунтується на принципах об’єктивності, прозорості, систематичності оцінювання та дотримання академічної доброчесності. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до силабуса ВОК та передбачає врахування всіх видів навчальної діяльності здобувача освіти протягом семестру.

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. Активна участь у лекційних і семінарських заняттях, виконання завдань, участь в дискусіях та демонстрація підготовленості до занять позитивно впливають на підсумкову оцінку.

За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових заходах, волонтерська діяльність тощо) навчання може відбуватись у цей період в онлайн-формі або за індивідуальним навчальним

планом за погодженням із викладачем. Поважні причини мають бути підтверджені відповідними документами.

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та ІНДЗ (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення ВОК.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем семінарських занять відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Складання і перескладання заліку з ОК регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (від 26.06.2025 р.)

<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC.%D0%9B.%D0%A3.%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Не передбачені.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях

він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості - 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Загальна сума балів за курс становить 100. Вона формується як сума балів за семінарські заняття (50 балів), ІНДЗ (15 балів) і тест (35 балів).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Berridge G. Diplomacy : theory and practice (Sixth). Palgrave Macmillan.2022. 302 p. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-85931-2>.
2. Berridge G. R. Diplomacy: Theory and Practice. 5th ed. London : Palgrave Macmillan, 2015. 360 p.
3. Freeman G. International Protocol and Etiquette. Oxford : Butterworth-Heinemann, 2001. 214 p.
4. French, Mary Mel. United States Protocol: The Guide to Official Diplomatic Etiquette. Rowman & Littlefield. 2010. 472 p.
5. Gilbert Monod de Froideville, Mark Verheul. An Experts' Guide to International Protocol: Best Practice in Diplomatic and Corporate Relations. Amsterdam University Press, Amsterdam, 2021. 350 p.
6. Hamilton K., Langhorne R. The Practice of Diplomacy: Its Evolution, Theory and Administration. 2nd ed. London : Routledge, 2011. 336 p.

7. Hickey R. Honor and Respect: The Official Guide to Names, Titles, and Forms of Address. University of Chicago Press. 2023. 576 p.
8. Krlev N. Diplomatic Tradecraft. Cambridge University Press. 2024. 414 p.
9. Lewis R. D. When Cultures Collide: Leading Across Cultures. 3rd ed. Boston : Nicholas Brealey Publishing, 2018. 640 p.
10. Modern Diplomacy in Practice. Editor Hutchings Robert, Suri Jeremi. Palgrave Macmillan. 2019. 272 p.
11. Monod De Froideville, Gilbert; Verheul, Mark. An Experts' Guide to International Protocol: Best Practices in Diplomatic and Corporate Relations. Amsterdam University Press. 2016. 298 p.
12. Morrison T., Conaway W. Kiss, Bow, or Shake Hands: How to Do Business in Sixty Countries. New York : Adams Media, 2012. 528 p.
13. Samovar L. A., Porter R. E., McDaniel E. R. Communication Between Cultures. 9th ed. Boston : Cengage Learning, 2020. 448 p.
14. Shkura I., Kliuchnyk R. Etiquette and basics of international protocol: Textbook [Electronic resource]. Dnipro: Alfred Nobel University, 2024. 95 p.
15. Vade-mecum for the use of the Diplomatic Corps. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/vade-mecum-use-diplomatic-corps_en.